

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра політології, історії і філософії

ПОЛТАВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

27 лютого 2025 р.
Полтава

УДК 342.25(477+4)(062)
М 65

Редакційна колегія:

Шаравара Тамара, завідувач кафедри політології, історії і філософії Полтавського державного аграрного університету доктор історичних наук, професор;

Макарець Світлана, доцент кафедри політології, історії і філософії Полтавського державного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент;

Приходько Сергій, доцент кафедри політології, історії і філософії Полтавського державного аграрного університету, кандидат політичних наук, доцент;

Усанов Ігор, доцент кафедри політології, історії і філософії Полтавського державного аграрного університету, кандидат філософських наук, доцент.

Затверджено до друку і поширення в мережі Інтернет вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 6 від 19.03.2025 р.).

УДК 342.25(477+4)(062)
М 65

Місцеве самоврядування: вітчизняний і європейський досвід: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Полтава, 27 лютого 2025 р.).
Полтава : ПДАУ, 2025. 310 с.

На основі міждисциплінарного підходу розглянуто кардинальні суспільно-політичні зрушення на глобальному та локальному рівнях, проаналізовано соціально-економічні, культурні, освітні, правові, трансформаційні процеси й безпекові аспекти модернізації системи місцевого самоврядування на місцевому рівні.

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти, тих, хто цікавиться проблемами політичного життя в Україні та за кордоном.

Тези публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для здобувачів вищої освіти).

© ПДАУ, 2025

© Автори статей, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА ФІНАНСОВО-МАТЕРІАЛЬНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ	12
Бацман Ольга	
ОСОБЛИВОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КРАЇНАХ ЄС З ОГЛЯДУ НА ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ, ШВЕЦІЇ ТА ІТАЛІЇ	12
Войтенко Юрій	
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПОТОЧНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ	16
Дорогань Андрій	
Доля Валерій	
ЦЕНТРИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	20
Загородня Альона	
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ЗАПОРУКА МІЦНОЇ ДЕРЖАВИ І МІЦНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	23
Косаревич Назар	
БАЗОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	25
Лісний Іван	
СПЕЦИФІКА ОБІГУ ОБЛІГАЦІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	29
Логовський Ігор	
ВИЗНАЧЕННЯ КОРДОНІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ	32
Лозинська Тамара	
ОСНОВНІ НОВАЦІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СЛУЖБУ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ» ВІД 2 ТРАВНЯ 2023 Р.....	35
Лопушинський Іван	
НАРОДОВЛАДДЯ НА РІВНІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: НОВАЦІЇ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	40
Макарець Світлана	
Сидоренко Федір	
МЕХАНІЗМИ ВИРІВНЮВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНИХ БЮДЖЕТІВ: ДОСВІД КРАЇН БАЛТІЇ	43
Паланиця Микола	
ПАРТНЕРСТВО БІЗНЕСУ І ВЛАДИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ.....	46
Примуш Микола	
КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	50
Приходько Сергій	
Шейко Сергій	
МІСЦЕВІ ВИБОРИ: ПОШУКИ ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ	53

Тимощук Олеся ЗАПОБІГАННЯ СТРАХОВОМУ ШАХРАЙСТВУ В ЄС: АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМАХ СТРАХУВАННЯ	146
Токуєва Наталія ІНІЦІАТИВНІСТЬ ГРОМАДЯН У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	150
Шаравара Тамара ДОСВІД ПОЛЬСЬКИХ ОРГАНІВ САМОВРЯДУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД.....	153
Щетініна Тетяна СТАН РОЗВИТКУ АРХІВНОЇ СПРАВИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	157
 СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДЯН В УПРАВЛІННІ МІСЦЕВИМИ СПРАВАМИ: ВІТЧИЗНЯНА ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА	161
Андріяш Вікторія Громадська Наталя СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМУНІКАЦІЇ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	161
Калініченко Зоя СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ФОРМИ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ У КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	164
Кочубей Лариса ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДЯН В УПРАВЛІННІ МІСЦЕВИМИ СПРАВАМИ: ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ...	168
Манелюк Юрій ВЗАЄМОДІЯ ВЛАДИ ТА ГРОМАДЯН У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	172
Наумкіна Світлана Даріченко Дар'я КРАУСОРСІНГ ЯК НОВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ СУСПІЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ	176
Наумкіна Світлана Свекла Костянтин НОВІ ПОЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ ГРОМАДЯН	179
Сенько Інна Недоборенко Микола ІННОВАЦІЙНІ КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ: ЯК БУДУВАТИ ДОВІРУ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ ПЛАТФОРМИ	182
Некряч Анастасія Макарець Максим ІНТЕГРОВАННИЙ РОЗВИТОК ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ІНКЛЮЗИВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.....	186

урахування контексту поступається місцем технологіям та алгоритмам соціальних мереж. Зокрема, йдеться про такі технології, як «ранжування на основі залучення», «контент перед користувачем», «екстремальний контент» тощо. Це спричиняє ефекти «вакууму достовірності» та «кривого дзеркала».

По-третє, ще одним викликом стає анонімне коментування, яке руйнує довіру і відповідальність та використовується для маніпуляцій.

Усі ці виклики, напряду пов'язані із новими політичними технологіями стають на заваді впровадженню інноваційних форм політичної участі громадян.

Джерела і література

1. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Київ : Видавництво «Ваклер». 2007. 304 с.

2. Свекла К. «Цифрова реальність»: вплив нових виборчих технологій на трансформації поля політики. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Вип. 56. С. 312–318. URL: <https://surl.li/mvgrpg> (дата звернення: 22.02.2025).

3. Яковлев Д. В. Креативний клас – феномен інформаційного суспільства. *Трансформація українського суспільства в цифрову еру* : матер. III Всеукр. наук.-практ. конф., (22 березня 2024 р.). Львів–Торунь, 2024. С. 100–104. DOI: 10.36059/978-966-397-389-0-27

ІННОВАЦІЙНІ КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ: ЯК БУДУВАТИ ДОВІРУ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ ПЛАТФОРМИ

Сенько Інна,

старший викладач кафедри політології, історії і філософії
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава

Недоборенко Микола,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 052 Політологія
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава

У сучасну цифрову епоху соціальні мережі стали ключовим інструментом взаємодії між місцевою владою та громадянами. Відкритий діалог, прозоре ухвалення рішень і швидка реакція на запити мешканців є основними

складовими ефективною комунікації, яка зміцнює довіру до органів місцевого самоврядування.

За останні роки українські міста почали активніше використовувати цифрові технології для налагодження зв'язку з громадою. Це відображається у веденні офіційних сторінок у соціальних мережах, проведенні онлайн-обговорень, створенні цифрових платформ для звернень громадян тощо. Європейський досвід доводить, що інтерактивні комунікаційні стратегії сприяють підвищенню рівня залученості громадян у місцеве самоврядування та формуванню довготривалих відносин довіри між владою та суспільством.

З розвитком соціальних мереж місцева влада отримала унікальну можливість вести двосторонній діалог із мешканцями, що значно поліпшило механізми зворотного зв'язку та громадської участі.

Основні функції соціальних мереж у комунікації з громадою:

- Оперативне інформування – розміщення актуальних новин про зміни в законодавстві, міських ініціативах, ремонтах доріг, екстрених ситуаціях.
- Можливість для громадян висловлювати думку – коментарі та голосування дозволяють владі отримувати зворотний зв'язок у режимі реального часу.
- Підвищення прозорості – трансляція засідань місцевих рад, звіти про виконану роботу, відповіді на запити громадян сприяють формуванню довіри.
- Можливість швидкого вирішення локальних проблем – громадяни можуть повідомляти про комунальні проблеми, аварійні ситуації або інші питання, що потребують уваги влади.

Моніторинг Інституту масової інформації (ІМІ) показав, що понад чверть новин популярних онлайн-медіа України (26,6%) мають джерелом інформації соціальні мережі. Це підкреслює роль соціальних мереж як ключової платформи для комунікації влади з громадськістю [3].

Міста, такі як Берлін, Амстердам та Копенгаген, активно використовують цифрові технології для залучення громадян до ухвалення рішень. Наприклад, у Берліні платформа *meinBerlin* дозволяє мешканцям брати участь у плануванні міського простору, а в Амстердамі інтерактивні карти допомагають фіксувати

проблеми та відстежувати їх вирішення.

Соціальні мережі – не лише засіб комунікації, а й інструмент громадського контролю та забезпечення відкритості місцевої влади.

Основні платформи та їхнє застосування:

- Facebook та Instagram – забезпечують можливість публікації звітів, анонсів громадських слухань, онлайн-трансляцій засідань міських рад, що підвищує довіру громадян.
- Telegram та Viber – створюють ефективні канали швидкого інформування населення та збору зворотного зв'язку (наприклад, офіційні чат-боти або групи обговорень).
- YouTube – використовується для публікації відеозвітів, інтерв'ю з представниками влади, трансляції сесій міських рад.

Багато українських міст вже активно застосовують ці механізми. Наприклад, Київська міська рада регулярно проводить прямі ефіри у Facebook, а міська влада м.Дніпро використовує Telegram-бот для прийому заявок на вирішення комунальних проблем.

Європейські країни демонструють високий рівень інтеграції соціальних мереж та цифрових платформ у систему управління.

Приклади успішних практик:

- Естонія: країна запровадила платформу e-Estonia, яка дозволяє громадянам подавати звернення та отримувати відповіді онлайн через соціальні мережі.
- Франція: електронне врядування розвивається з акцентом на наданні послуг населенню через Інтернет. Пріоритетним напрямком є забезпечення доступу громадян до державних послуг онлайн. Це допомагає враховувати думку мешканців під час розробки місцевих політик.
- Данія: активно впроваджує цифрові технології для покращення комунікації між громадянами та владою. Одним із ключових інструментів є національний портал Borger.dk, створений у 2007 році, який забезпечує легкий доступ до державних послуг та інформації для мешканців Данії. Цей портал дозволяє громадянам взаємодіяти з різними державними установами, отримувати

необхідні довідки та подавати заявки онлайн.

Які уроки може взяти Україна?

1. Розширити використання інтерактивних платформ – запровадження цифрових сервісів для участі громадян у прийнятті рішень (наприклад, онлайн-голосування за проекти міського бюджету) в тих громадах, де ця практика ще не використовується.

2. Підвищити швидкість реагування на звернення громадян – створення оперативних служб підтримки у соціальних мережах, що відповідають на запити мешканців.

3. Активніше застосовувати відео- та аудіоконтент для роз'яснення місцевих політик, як це роблять у Швеції.

Отже, інноваційні комунікаційні стратегії на основі соціальних платформ є важливим інструментом налагодження ефективного діалогу між владою та громадянами. Вони сприяють: підвищенню рівня довіри до місцевого самоврядування; прозорості та відкритості в ухваленні рішень; залученню громадян до процесів управління містами та громадами.

Використання найкращих європейських практик дозволить українським громадам створити ефективну модель взаємодії між владою та суспільством. Успішна цифрова комунікація – це не лише інструмент інформування, а й механізм зміцнення демократії та формування активної громадянської позиції.

Джерела і література

1. Бойко Л. Сутність та особливості застосування цифрових інструментів владно-громадської взаємодії. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 9. С. 167–180. DOI: <https://surl.li/uebhgd> (дата звернення: 21.02.2025).

2. Волошин І. В., Кравченко Л. М. Особливості використання соціальних мереж для організації зв'язків з громадськістю. *Теорія і практика сучасної економіки* : матеріали XXIII Міжнар. наук.-практ. конф. / упоряд. : Р. В. Манн, Н. В. Ільченко ; відп. ред. Р. В. Манн. Черкаси : ЧДТУ, 2022. С. 35–37.

3. Інститут масової інформації. Соціальні мережі як основне джерело новин для українців: дослідження ІМІ. 2023. URL: <https://surl.li/axdlad> (дата звернення: 21.02.2025).

ІНТЕГРОВАНІЙ РОЗВИТОК ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ІНКЛЮЗИВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС

Некряч Анастасія,

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політології, історії і філософії
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава

Макарець Максим,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 052 Політологія
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава

Політична нестабільність, викликана широкомасштабною російсько-українською війною, тривалість каденцій голів та депутатів територіальних громад (ОТГ) обумовили необхідність залучення широких верств населення, різного формату об'єднань до процесу прийняття управлінських рішень на місцевому рівні. Принципи інклюзивності, запроваджені урядом України, стимулюють підґрунтя демократичних підвалин та збільшення зацікавленості населення політикою свого регіону. Ця зацікавленість найбільшою мірою проявилася в ході проведення реформи децентралізації влади. Комунікація новоутворених органів місцевого самоврядування, їх виконавчих комітетів із групами інтересів набула продуктивнішого та змістовнішого виміру. Певною мірою сприяло цьому й те, що на місцях почали діяти нові самоврядні інституції, зокрема інститут старост. Водночас проблема об'єднання громадян у групи інтересів чи долучення їх до раніше сформованих продовжує зберігати свою актуальність і сьогодні.

Складність цього процесу полягає в тому, що інтеграція громадян у процес прийняття рішень на місцевому рівні досить індивідуальна та відмінна від громади до громади. Чинниками цих відмінностей є: розмір самої громади;